

ÜÇÜNCÜ İSKÂN VE ŞEHİRCİLİK HAFTASI KONFERANSLARI

Üçüncü İskân ve Şehircilik Haftası Konferansları 21-23 Mayıs 1958, A. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi İskân ve Şehircilik Enstitüsü Yayın No: 5 (100. yıl yayını No: 13; Fakülte yayını No: 95-77) Ankara: 1959. 129 sahife.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İskân ve Şehircilik Enstitüsü tarafından 21-23 Mayıs 1958 günlerinde Ankara'da tertiplenen Üçüncü İskân ve Şehircilik Haftası münasebetiyle verilen konferanslar ayrı bir kitap halinde Fakültenin 100. yıl yayınları arasında yayınlanmış bulunmaktadır.

Enstitü Müdürü Prof. Dr. Hamit Sadi Selen'in Önsözü ile Fakültenin eski Dekanı Prof. Dr. Kemal Fikret Arık'ın açış konuşmasında, İskân ve Şehircilik Haftası konferanslarıyla güdülen gayeler, bunlardan elde edilen neticeler ve bilhassa Üçüncü Hafta münasebetiyle yapılan konuşmalar hakkında etraflı bilgiler verilmektedir.

İmar ve İskân Vekili Medeni Berk, «İmar ve İskân Vekâletinin Teşkilât ve Vazifesi» başlıklı konuşmasında, yeni kurulan Bakanlığın kuruluş sebepleri, maksat ve görevleri hakkında ilk elden bilgi vermektedir. Konuşmada, imar ve iskân işlerindeki koordinasyon ihtiyacının bu Bakanlık tarafından sağlanacağı belirtilmekte, memleketimizde «Bölge Plânlaması» çalışmalarına resmen ele alınışının sebepleri de açıklanmaktadır.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Şehircilik Profesörü Dekan Fehmi Yavuz, «Arsa Meselesi ve İmar» konulu konferansında şehirciliğin en can alıcı noktası olan arsa meselesini ele almakta, bugün arsa mülkiyeti konusunda, bir takım sosyal zaruretleler kamu yararına olarak meydana gelen değişikliğe temasla, devletin ve diğer kamu makamlarının serbest piyasadan satın almak ve diğer çeşitli kanunî imkânlarla arsa temin etmek suretiyle arsa stoku yaptıklarını, millileştirmek suretiyle çok arsa edindiklerini yabancı memleketlerdeki misallariyle açıklamaktadır. Konferansta, Kamusal idarelerin elindeki arsalardan faydalanma şekilleri; tanzim satışları, fiatların dondurulması, vergileme, parselleme konusundaki kontrollerle arsalar üzerindeki inşa yasağı, inşa mecburiyeti, yükseklik ve karakter tahditleri, arsaların lüzumundan fazla parçalanmasını önle-

yecek tedbirler, ziraate elverişli toprakların israfının önlenmesini sağlayacak usuller hakkında sistematik izahlarda bulunmaktadır. Prof. Yavuz, imar işlerinin yürütülmesi, arsa spekülasyonunun bertaraf edilmesi için gerekli modern bir arsa siyaseti güdülmesini şart koşmakta ve bunun unsurlarını açıklamaktadır.

«Şehircide Aranılan Vasıflar» başlıklı konferansında, Nafia Vekâleti uzmanlarından F. Bath, plânlama, başarılı bir plânlamanın ve plânın esasları, plânlamanın tarihî gelişmesi hakkında açıklamalarda bulunduğundan sonra (beyaz ışık nasıl çeşitli renklerden tereküp ediyorsa) bir plânın çeşitli unsurlardan meydana geldiğine işaret etmekte, bu sebeple çeşitli uzmanlardan kurulmuş bir ekip çalışmasının önemini belirtmektedir. Konferansçı diğer taraftan plâncıların haiz bulunması gereken vasıflarla, plâncıların eğitimi konusunda da bilgiler vermektedir.

İmar ve İskân Bakanlığı Bölge Plânlaması Dairesinden Aydın Murat Germen, «Şehirciler ve Plânlar» konulu konferansının ilk kısmında, plâncılığın Batı memleketlerinde ve memleketimizde geçirdiği safhaları açıklamakta; küçük ve büyük şehirlerdeki tatbikatla ilgili şehircilik meselelerini ele almakta; konferansın ikinci kısmında şehircilik mesleğiyle ilgili görüşlerini belirtmekte; Türkiye'de şehircilerin bilhassa hukukî konulara saptıklarını, şehirciliğin mimarlar için bir boş zaman meşgalesi ve bir geçim kaynağı teşkil eylediğini, şehir plânlaması için özel surette yetiştirilmemiş olan mimarların şehircilik pratiğinden uzaklaştırılması gerektiğini, bu sebeplerle, şehirciliğin eğitimine önem verilmesi lüzumunu açıkça ifade etmektedir.

«100 binden fazla nüfuslu şehirlerde Aile, Kira ve Mesken Durumu» konulu konferansında İstatistik Genel Müdürlüğü uzmanlarından B. Raptip Yüceuluğ, memleketimizde ilk defa olarak «hane halkı» itibarıyla tesbit edilen sayım sonuçlarına dayanarak büyük şehirlerimizde nüfus, aile, mesken ve oda durumu hakkında bilgiler vermekte ve bu şehirlerin mesken ihtiyaçları hakkında tahminlerde bulunmaktadır.

Türkiye Emlâk ve Kredi Bankası Genel Müdürü Fikret Aktekin, «Türkiye'de Mesken Kredisinin İnkışafı» konusunu ele almaktadır. Konferansta, mesken yapımını teşvik için yapılan çalışmaların memleketimizde geçirdiği gelişme gözden geçirilmekte, mesken kredisi veren çeşitli müesseselerin, bu arada bilhassa Türkiye Emlâk Kredi Bankası'nın, çalışma konuları ve tarzı hakkında bilgiler verilmektedir.

Eserde, Nafia Vekâleti uzmanlarından R. Strickler «Kendi Evini Yapana Yardım» başlıklı konferansının bir özeti de yayınlanmış bulunmaktadır. Bilhassa iş gücünün bol, teknik bilgi ve malzemenin yetersiz olduğu

memleketlerde denenmekte olan mesken yapımı metodu olarak «Kendi Evini Yapana Yardım» usulünün bizim memleketimiz bakımından da önemi açıktır. Konferansçı, birçok memleketlerde bu metodun başarıyla tatbik edildiğini belirtmektedir.

Cevat GERAY